

Редакція:

11.09.2014

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

11.09.2014

м. Київ

N 934

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
03 жовтня 2014 р. за N 1200/25977

Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

Відповідно до [частини другої статті 40 Кодексу цивільного захисту України](#) і пункту 17 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. N 444](#), з метою забезпечення єдиного підходу до змісту організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, що додається.
2. Департаменту юридичного забезпечення МВС України (Горбась Д. В.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра освіти
і науки України -
керівник апарату

О. С. Дніпров

Голова Державної служби
України з питань регуляторної
політики та розвитку підприємництва

М. Ю. Бродський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства внутрішніх справ
України

11 вересня 2014 року N 934

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

03 жовтня 2014 р. за N 1200/25977

ПОРЯДОК

організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

I. Загальні питання

1.1. Цей Порядок визначає основні положення з організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, що мають застосовуватися підприємствами, установами та організаціями при реалізації ними завдань, передбачених Порядком здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року N 444](#), Порядком підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року N 443](#), та Порядком проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року N 819](#).

1.2. Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність підприємств, установ та організацій до

реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

1.3. Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту проводяться у робочий час за рахунок коштів роботодавця та залежно від складу учасників поділяються на:

комплексні об'єктові навчання (тренування);

об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;

протипожежні та протиаварійні об'єктові тренування і навчальні тривоги.

1.4. Графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (додаток 1) щороку затверджуються керівниками підприємств, установ, організацій після попереднього погодження з виконавчими органами міських (районних у місті) рад, районними (міськими) державними адміністраціями та територіальними органами ДСНС України.

1.5. На підставі таких графіків:

виконавчими органами міських (районних у місті) рад, районними, районними в містах Києві та Севастополі державними адміністраціями затверджуються плани-графіки проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах, в установах, організаціях (додаток 2);

територіальними курсами, навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності забезпечується методичний супровід підприємств, установ, організацій, що проводять спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту;

ДСНС України та її територіальними органами здійснюється методичне керівництво і контроль за періодичністю проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту та ведеться їх облік.

1.6. Спеціальні об'єктові навчання і тренування за своїм призначенням можуть бути плановими, експериментальними та показовими.

Експериментальні навчання і тренування проводяться з метою пошуку або випробування і освоєння інноваційних технологій проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, способів захисту персоналу, підвищення стійкості функціонування об'єкта в умовах надзвичайних ситуацій.

Показові навчання і тренування проводяться з метою демонстрації можливостей нової техніки і технологій, способів організації та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, вироблення єдності поглядів на організацію і методику проведення навчань.

1.7. Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту передбачають підготовчий період, періоди проведення навчання та розбору його

результатів. До загальних заходів підготовчого періоду навчання належать:

добір з числа керівного складу та фахівців, які організовують і здійснюють заходи цивільного захисту, керівництва навчанням і посередників з навчання, тренування та організація їх підготовки;

розробка навчально-методичної документації та кошторису витрат на підготовку та проведення навчання, тренування;

підготовка навчальних місць, містечок та натурних ділянок з відпрацювання практичних заходів;

оцінка готовності персоналу, який залучається до навчання, засобів імітації, систем управління та оповіщення.

1.8. За організацію та проведення таких навчань і тренувань відповідають керівники підприємств, установ, організацій.

Особи, які беруть участь у навчаннях і тренуваннях, зобов'язані дотримуватися вимог безпеки, правил експлуатації обладнання та вимог виробничих інструкцій.

II. Комплексні об'єктові навчання (тренування)

2.1. Комплексні об'єктові навчання (далі - навчання) проводяться підприємствами, установами та організаціями з чисельністю працюючих 50 осіб і більше з метою комплексного відпрацювання їх учасниками алгоритмів дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

2.2. Навчання проводяться на завершальному етапі трирічного періоду об'єктової підготовки з цивільного захисту працівників після того, як вони оволодіють у повному обсязі теоретичним матеріалом відповідних програм підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Для підготовки і проведення навчання не пізніше ніж за 45 днів до його проведення керівником підприємства, установи, організації видається наказ, яким визначаються вихідні дані (тема, навчальні цілі, строк та місце проведення), призначається керівництво навчанням, а також визначаються склад тих, хто навчається, посередники при них, порядок їх підготовки і допуску до навчання, строки та обсяг робіт з підготовки місць (ділянок) проведення практичних заходів, відповідальні виконавці, матеріально-технічне забезпечення, кошторис на підготовку та проведення навчання.

2.3. Керівником навчання є керівник підприємства, установи, організації. До складу керівництва навчанням також входять: заступники, помічники керівника навчання, начальник штабу керівництва навчанням.

Штаб керівництва навчанням створюється як тимчасовий орган для забезпечення розробки документів з проведення навчання, підготовки навчально-матеріальної бази, пунктів управління, робочих місць тих, хто навчається, засобів зв'язку та

оповіщення, організаційно-методичного керівництва навчанням та управління силами цивільного захисту, які беруть в ньому участь.

Чисельність працівників штабу керівництва навчанням визначається керівником навчання і залежить від обсягу завдань, що вирішуються під час підготовки і проведення навчання.

2.4. Посередники при тих, хто навчається, є представниками керівника навчання, які надають допомогу керівникові у проведенні навчання, а також здійснюють контроль за діями тих, хто навчається, та дотриманням ними заходів безпеки.

2.5. До проведення навчання залучаються:

об'єктова комісія з питань надзвичайних ситуацій;

об'єктові евакуаційні органи;

штатний або позаштатний підрозділ (особа) з питань цивільного захисту підприємства, установи, організації;

особи, на яких у разі виникнення надзвичайної ситуації покладаються функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та працівників штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту;

чергова (диспетчерська) служба (у разі утворення);

до третини об'єктових формувань цивільного захисту;

об'єктова добровільна пожежна дружина (команда);

об'єктова аварійно-рятувальна служба (у разі утворення);

працівники підприємства, установи, організації, яких планується залучити до проведення практичних заходів.

2.6. Підготовка керівництва для забезпечення успішного проведення навчання здійснюється на спеціально організованих керівником підприємства, установи, організації інструктивно-методичних заняттях, що проводяться територіальними курсами, навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

Під час таких занять, що проводяться безпосередньо на підприємстві, в установі, організації, заступниками (помічниками) керівника навчання, персоналом штабу керівництва відпрацьовуються документи з проведення навчання.

З посередниками та працівниками, які на час навчання призначаються керівниками на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт та/або залучаються до проведення таких заходів і робіт, проводяться інструктажі.

2.7. Для забезпечення проведення навчання керівником підприємства, установи, організації за погодженням з територіальним органом ДСНС України

затверджується план проведення спеціального об'єктового навчання з питань цивільного захисту.

План проведення, що є основним документом, який визначає хід навчання, послідовність відпрацювання навчальних питань, розробляється текстуально з такими додатками: план об'єкта з графічним показом ділянок, рубежів, пунктів відтворення обстановки та переліком засобів імітації; почасовий графік нарощування обстановки з переліком ввідних; схема розгортання сил і засобів у місцях (ділянках) відпрацювання практичних заходів та їх зміст; таблиць термінових донесень за навчанням.

План нарощування обстановки, план імітації та план проведення практичних заходів можуть відпрацьовуватися окремо.

Проведення навчання планується за етапами, кількість і зміст яких залежать від навчальних цілей і масштабів. Кожен етап має включати питання, що повністю охоплюють певний період дій.

2.8. Для відпрацювання питань взаємодії та оцінки реальності розроблених документів з цивільного захисту та визначення готовності сил і засобів до виконання завдань за рішенням відповідного місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування до навчання можуть залучатись окремі підрозділи сил територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

2.9. Оцінка готовності (допуск) персоналу до проведення навчання здійснюється комісією підприємства, установи, організації, до складу якої включаються посадові особи, які виконують обов'язки, пов'язані із забезпеченням цивільного захисту, пожежної безпеки та охорони праці, а також представник відповідного територіального органу ДСНС України. Очолює її голова комісії з питань надзвичайних ситуацій підприємства, установи, організації.

2.10. Під час допуску проводиться:

перевірка документів та особиста підготовка заступників, помічників керівника навчання та керівника штабу керівництва навчанням;

вибіркова перевірка знань з питань цивільного захисту в обсязі програм підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;

перевірка знання заходів безпеки працівників, які залучаються до відпрацювання практичних питань з навчання;

огляд з визначенням ступеня готовності спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та навчально-виробничої бази до навчання.

Формування цивільного захисту виводяться на навчання повністю укомплектованими особовим складом, технікою, засобами малої механізації, приладами, інструментами, засобами індивідуального захисту, первинними засобами пожежогасіння та іншим табельним майном.

За результатами роботи комісія складає акт, що затверджується керівником підприємства, установи, організації.

2.11. Навчання проводяться тривалістю до двох діб на навчально-виробничій базі підприємства, установи, організації, що включає територію підприємства, установи або організації з виробничими будівлями, спорудами, різного роду комунікаціями, а також спеціально створені навчальні місця з урахуванням специфіки діяльності та особливостей територіального розміщення.

На великих підприємствах навчання проводяться по виробництвах, групах цехів.

2.12. Під час навчання виконуються практичні заходи, що дають змогу перевірити реальність планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, визначити рівень готовності до вирішення завдань цивільного захисту керівного складу і фахівців підприємства, установи, організації, забезпечити взаємодію між об'єктовими спеціалізованими службами, формуваннями та органами управління ними, відпрацювати практичні дії персоналу, застосовуючи засоби захисту, в різних режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок.

2.13. Практичні заходи навчання проводяться з імітацією руйнувань, пожеж, вибухів, зон затоплення і зараження, задимлення, аварій на трубопроводах і ємностях, ступінь якої залежить від навчальних цілей, особливостей підприємства, установи, організації, характеру місцевості і наявності імітаційних засобів. Окремі елементи доповнюються засобами позначення: знаками, покажчиками, прапорцями, пояснювальними написами.

2.14. У вищих навчальних закладах, а також на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб з метою комплексного відпрацювання заходів, передбачених інструкціями щодо дій персоналу у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, замість навчання щороку тривалістю до 8 годин проводиться комплексне об'єктове тренування.

Тренування з учасниками навчально-виховного процесу щодо надзвичайних ситуацій та дій при виникненні пожеж у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах проводяться як Тиждень безпеки дитини та День цивільного захисту.

2.15. Підготовка та проведення такого тренування здійснюються особисто керівником навчального закладу, підприємства, установи, організації на підставі виданого ним наказу. До участі у тренуванні залучаються усі працівники навчального закладу, підприємства, установи, організації. Залучення студентів, учнів та дітей до відпрацювання навчальних питань, які потребують їх участі (заповнення захисної споруди, евакуація тощо), проводиться у найбільш зручний для навчального закладу час.

Для підготовки тренування та контролю за діями тих, хто навчається, призначається штаб керівництва тренуванням.

2.16. Підготовчий період тренування включає:

проходження керівником навчального закладу, підприємства, установи, організації відповідного навчання на територіальних курсах, у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, у тому числі з питань пожежної безпеки;

проведення комісією підприємства, установи, організації, яку очолює сам керівник підприємства, установи, організації і до складу якої включається представник відповідного територіального органу ДСНС України, попереднього контролю знань і умінь тих, хто навчається, за програмою загальної підготовки;

відпрацювання планувальних документів тренування здійснюється у порядку, визначеному пунктом 2.6 цього розділу.

2.17. План проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту вищого навчального закладу, підприємства, установи, організації з чисельністю працюючих менше 50 осіб погоджується з територіальним органом ДСНС України та затверджується керівником вищого навчального закладу, підприємства, установи, організації.

План проведення Тижня безпеки дитини та Дня цивільного захисту погоджується з територіальним органом управління освітою та затверджується керівником навчального закладу.

Зведений план-графік проведення цих заходів надсилається органом управління освітою до територіального органу ДСНС України.

2.18. Тренування у навчальних закладах проводяться без припинення навчально-виховного процесу.

III. Об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, протипожежні та протиаварійні тренування і навчальні тривоги

3.1. Спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, протипожежні та протиаварійні тренування сприяють всебічній підготовці підприємств, установ, організацій до підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту.

Зазначені тренування, крім років, коли на підприємствах, в установах і організаціях проводяться спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту, плануються і проводяться підприємствами, установами, організаціями щороку.

3.2. Спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту (далі - тренування) проводяться з метою набуття працівниками, які входять до їх складу, навичок з виконання спеціальних робіт і заходів за умов надзвичайних ситуацій, пожеж, формування їх здатності до колективних дій, а також перевірки в цілому готовності спеціалізованих служб і формувань, добровільних пожежних дружин (команд) до дій за призначенням.

3.3. Тренування проводяться щороку тривалістю до 8 годин керівниками спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Для підготовки і проведення тренування його керівником розробляється план-календар тренування, що за погодженням зі штатним (позаштатним) працівником з питань цивільного захисту підприємства, установи, організації затверджується головою об'єктової комісії з надзвичайних ситуацій.

План-календар визначає загальну послідовність проведення тренування; до нього додаються тактичні завдання формуванням цивільного захисту зі схемою практичного виконання робіт.

3.4. Кожному тренуванню передуює вивчення тими, хто навчається, відповідних тем програми спеціальної підготовки працівників, які входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Під час тренування відпрацьовуються навчальні вправи щодо прийомів і способів дій за призначенням, нормативи із застосування засобів цивільного захисту, а також здійснюється практичне виконання робіт.

3.5. Тренування зі спеціалізованими службами і формуваннями цивільного захисту для досягнення злагодженості у діях можуть проводитись як спільні (одночасно зі всіма працівниками, які входять до складу декількох спеціалізованих служб і формувань).

Спільні тренування проводяться на пунктах управління підприємств, установ, організацій, обладнаних засобами управління і зв'язку, та на місцевості на фоні змодельованої обстановки, яка безперервно розвивається.

Керівником спільного тренування призначається особа, на яку у разі надзвичайної ситуації покладаються функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації; функції штабу керівництва тренуванням покладаються на призначений ним штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

План проведення спільного тренування затверджується керівником підприємства, установи, організації.

3.6. Протипожежні тренування (тренування персоналу у діях на випадок пожежі) проводяться на всіх підприємствах, в установах, організаціях незалежно від чисельності працюючих.

Кожен працівник протягом року (крім року проведення на підприємстві, в установі, організації спеціального об'єктового навчання) має взяти участь у протипожежному тренуванні, темою якого є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, а також у протипожежному тренуванні по структурних підрозділах підприємства, установи, організації.

Протипожежні тренування можуть проводитись за участю пожежно-рятувальних підрозділів, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію.

3.7. На підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб та навчальних закладах протипожежні тренування, темою яких є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, проводяться під час об'єктових тренувань з питань цивільного захисту.

На об'єктах з масовим перебуванням людей такі тренування проводяться як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння.

3.8. При проведенні протипожежних тренувань відпрацьовуються навички персоналу з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим та проведення евакуації при пожежі, взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги.

3.9. Керівництво організацією та проведенням протипожежних тренувань покладається на керівників спеціалізованих протипожежних служб (відповідальних за пожежну безпеку) або керівників підприємств, установ, організацій та їх структурних підрозділів.

3.10. Для імітування умовної пожежі, оголошення ввідних для персоналу, вжиття заходів щодо попередження помилкових дій будь-якого учасника тренування, які можуть призвести до нещасного випадку, аварії, пошкодження обладнання або порушення технологічного процесу, керівником тренування можуть призначатися посередники, чисельність яких визначається з урахуванням особливостей підприємства, установи, організації та кількості їх працівників.

3.11. Плани проведення протипожежних тренувань складаються їх керівниками і затверджуються керівником підприємства, установи, організації.

Плани проведення тренувань передбачають:

організаційні заходи - тему, навчальні цілі, час і місце тренування, склад учасників, призначення посередників, визначення засобів зв'язку;

підготовчі заходи - установку імітації, засобів і знаків (прапорців, плакатів, пояснювальних написів), інструктаж і розстановку посередників, підготовку наявних засобів пожежогасіння;

оперативні дії - оголошення умовної пожежі, введення в роботу імітаційних засобів, дії персоналу під час умовної пожежі та контроль за діями посередників керівником тренування.

3.12. Протиаварійні тренування (тренування персоналу щодо дій у разі виникнення аварійних ситуацій та аварій) проводяться усіма підприємствами, установами, організаціями, що мають хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки.

3.13. При проведенні тренувань відпрацьовуються дії персоналу за планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки із запобігання аварійним ситуаціям і аваріям на відповідних стадіях їх розвитку або локалізації і мінімізації їх наслідків для людей, матеріальних цінностей, довкілля,

інших виробництв, рятування і виведення людей із зон ураження та потенційної небезпеки.

3.14. Протиаварійні тренування проводяться із застосуванням наявних систем оповіщення, засобів індивідуального захисту, інших засобів, обладнання, інструменту та матеріалів, що можуть використовуватися для виявлення небезпечних речовин і ліквідації їх наслідків, а також виведення з небезпечної зони персоналу, медичного забезпечення і життєзабезпечення евакуйованих у місцях їх збору.

Керівником тренування є керівник об'єкта підвищеної небезпеки.

До тренування залучаються працівники підприємств, установ, організацій, участь яких передбачена оперативною частиною плану локалізації і ліквідації наслідків аварій.

Для контролю за діями персоналу, призначення ввідних, правильності та своєчасності виконання розпоряджень з числа заступників керівника підприємства, установи, організації відповідно до розподілу обов'язків призначається керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

3.15. Плани проведення протиаварійних тренувань складаються їх керівниками згідно з пунктом 3.11 цього розділу і затверджуються керівником підприємства, установи, організації.

Кожному тренуванню передуює вивчення тими, хто навчається, відповідних тем програми додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки.

3.16. Протиаварійні тренування можуть проводитися за участю аварійно-рятувальних служб, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію.

3.17. Протягом кожного року (у тому числі і року проведення спеціального об'єктового навчання) з працівниками об'єктів підвищеної небезпеки у порядку та з періодичністю, передбаченими планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, додатково проводяться навчальні тривоги.

Під час навчальних тривог здійснюються оповіщення і збір керівного складу, основного складу об'єктової аварійно-рятувальної служби та керівників спеціалізованих служб і формувань, які за планом локалізації і ліквідації наслідків аварій залучаються до локалізації і ліквідації аварійної ситуації, інформування населення, яке проживає поряд з об'єктами підвищеної небезпеки.

IV. Узагальнення підсумків спеціальних об'єктових навчань і тренувань

4.1. Заступники, помічники керівника навчання (тренування), посередники на основі постійного і всебічного вивчення роботи та дій учасників навчання (тренування) готують матеріали для загального розбору у вигляді коротких висновків,

пропозицій і в установлені керівником навчання (тренування) строки подають їх до штабу керівництва навчанням або керівнику тренування.

При проведенні розбору керівником навчання, тренування здійснюється аналіз та дається оцінка дій тих, хто навчався, з наведенням фактів і цифрових показників, здійснюється постановка завдань для усунення недоліків.

4.2. Підсумки спеціального об'єктового навчання з питань цивільного захисту обговорюються на розширеному засіданні об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій, на підставі рішення якої керівником підприємства, установи, організації видається наказ про стан готовності підприємства, установи, організації до вирішення завдань цивільного захисту.

У разі необхідності в установленому порядку вносяться уточнення та зміни до відповідних планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

4.3. За результатами проведених спеціальних об'єктових навчань і спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту не пізніше 10 днів з часу їх закінчення складається звіт (додаток 3), що підписується керівником підприємства, установи, організації, вищого навчального закладу, який подається до місцевого органу виконавчої влади (органу місцевого самоврядування) та територіального органу ДСНС України.

4.4. Результати тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту щодо дій за призначенням, а також індивідуальні оцінки працівників, що входять до їх складу, заносяться до журналів обліку підготовки спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Результати протипожежних та протиаварійних тренувань і навчальних тривог заносяться до спеціальних журналів обліку таких тренувань, тривог.

Учасники планового тренування, які отримали за свої дії незадовільні оцінки, проходять позачергову перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки.

Начальник Департаменту юридичного
забезпечення Міністерства внутрішніх
справ України

Д. В. Горбась

Додаток 1
до Порядку організації та
проведення спеціальних об'єктових
навчань і тренувань з питань

ПОГОДЖЕНО

ПОГОДЖЕНО

(керівник районної державної адміністрації
(міської (районної у містах Києві та Севастополі) ради))

(керівник територіального органу ДСНС
України)

(підпис, ініціали, прізвище)

(підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ р.

"__" _____ 20__ р.

"_

ГРАФІК
проведення на

(найменування підприємства, установи, організації)
спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту у 20__ році

N з/п	Організаційний захід*	Місяці навчального року										
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

(керівник структурного підрозділу (посадова особа) з питань цивільного захисту)

(найменування підприємства, установи, організації)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ р.

* Спеціальні об'єктові навчання і тренування позначаються за видом призначення: Пл. - планові, Е - експериментальні

Додаток 2
до Порядку організації та
проведення спеціальних об'єктових
навчань і тренувань з питань
цивільного захисту
(пункт 1.5)

ЗАТВЕРДЖУЮ

(керівник районної державної
адміністрації
(міської (районної у місті) ради))

(підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ р.

ПЛАН-ГРАФІК

**проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких
пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах, в
установах, організаціях**

(назва міста, району)
у 20__ році

N з/ п	Найменування підприємства, установи, організації	Заходи			
		комплексні спеціальні об'єктові навчання, тренування з питань цивільного захисту*		цільові та тематичні спеці	
		навчання	тренування	спеціалізованих служб	формувань цивільного захисту

Начальник територіального органу ДСНС України _____
(посада, підпис, ініціали, прізвище)

Завідувач міських курсів цивільного захисту _____

(посада, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ р.

* Комплексні спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту позначаються за в експериментальні, П - показові.

Додаток 3
до Порядку організації та
проведення спеціальних об'єктових
навчань і тренувань з питань
цивільного захисту
(пункт 4.3)

ЗВІТ

**про організацію проведення спеціального об'єктового навчання (об'єктового тренування) з
питань цивільного захисту**

за темою: _____

Тривалість навчання _____

Керівник навчання _____

До навчання залучались:

керівний склад _____ осіб;

комісія з питань надзвичайних ситуацій _____ осіб;

евакуаційні органи _____ осіб;

пожежно-технічна комісія _____ осіб;

спеціалізовані служби цивільного захисту _____ осіб;

формування цивільного захисту _____ осіб;

добровільні пожежні дружини (команди) _____ осіб;

інші працівники _____ осіб.

1. Оцінка готовності на період проведення навчання підприємства, установи, організації до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, у тому числі:

якості відпрацювання планувальних документів для організації діяльності з питань цивільного захисту;

стану утримання та підготовки до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту;

заходів із завчасного накопичення і підтримання у готовності засобів радіаційного та хімічного захисту;

створення матеріального резерву та запасу майна цивільного захисту;

стану підготовки керівного складу органів управління, спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;

функціонування об'єктової (локальної) системи оповіщення та організації порядку доведення до персоналу інформації про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації;

організації заходів щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

2. Повнота і якість відпрацювання планувальних документів з навчання (тренування), доцільність та реальність задуму навчання (тренування).

3. Відповідність відтворення (імітації) навчальної обстановки характеру виробництва, відповідність ввідних даних щодо обсягу, ступеня деталізації, джерел та часу їх надходження з урахуванням реальних можливостей. Зміст ввідних даних щодо розвитку обстановки.

4. Оцінка дій органів управління.

Строк проходження інформації про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації від чергової диспетчерської служби об'єктового рівня до чергової диспетчерської служби місцевого рівня.

Дії органів управління під час введення режиму підвищеної готовності: організація роботи комісії з питань надзвичайних ситуацій, розгортання засобів управління та організація на них роботи, приведення у готовність системи зв'язку та обміну інформацією, вжиття заходів щодо захисту персоналу та забезпечення сталого функціонування підприємства, установи, організації.

Дії органів управління під час введення режиму надзвичайної ситуації: приведення у готовність до дій аварійно-технічних підрозділів і формувань цивільного захисту, добровільних протипожежних формувань, що залучаються до ліквідації надзвичайної ситуації, призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, організація збору та узагальнення даних і оцінки обстановки, правильність розрахунків, підготовка обґрунтованих пропозицій щодо рішень та відповідності завдань, поставлених перед підлеглими.

Організація і здійснення заходів з локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій, пожеж із залученням необхідних сил та засобів.

Забезпечення взаємодії з органами управління і силами, визначеними для проведення спільних заходів і робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Організація основних видів забезпечення під час дій у зоні надзвичайних ситуацій.

Розроблення документів на проведення відповідних заходів з цивільного захисту, чітке і наочне позначення обстановки.

Особиста присутність керівництва на місцях проведення практичних робіт, контроль за діями чергової диспетчерської служби, керівників структурних підрозділів підприємства, установи, організації, інженерно-технічних працівників щодо оперативного залучення сил і засобів для локалізації аварії, пожежі.

5. Оцінка дій спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, що навчаються.

Правильність і доцільність прийнятих керівниками рішень. Своєчасність висунення до об'єкта (місця) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

Результати практичних дій формувань цивільного захисту з використання засобів механізації, техніки, приладів, розбирання завалів, рятування уражених та надання їм першої медичної допомоги.

Організація робіт, пов'язаних із забезпеченням сталого функціонування підприємства, установи, організації та першочерговим життєзабезпеченням постраждалих.

6. Відпрацювання сигналів оповіщення цивільного захисту і дій персоналу за ними.

7. Перелік робіт, виконаних з метою удосконалення складових системи цивільного захисту підприємства, установи, організації у період підготовки та проведення навчання з цивільного захисту (тренування з надзвичайних ситуацій).

8. Перелік матеріалів з моделювання надійності роботи підприємства, установи, організації у разі можливого впливу аварій і надзвичайних ситуацій на інженерно-технічний комплекс об'єкта для проведення подальших організаційних, технологічних та інженерно-технічних заходів.

9. Результати навчання (тренування), обговорені на засіданні комісії з питань надзвичайних ситуацій підприємства, установи, організації (протокол N ____ від _____ додається).

Керівник навчання (тренування) _____
(посада, підпис, ініціали, прізвище)

Посередник при керівникові навчання (тренування) _____
(посада, підпис, ініціали, прізвище)